

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

05 februarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal în componența:

Președinte – Constantin Gurschi,

judecători – Liliana Catan, Ion Arhiliuc,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Gavriliță Vitalie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2013, în cauza penală privind-l pe

Chisnenco Ion Andrei, născut la 29 octombrie 1949, originar și domiciliat în s. Dubăsarii-Vechi, r-nul Criuleni.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță:* 06.04.2011 – 29.06.2012

2. *Instanța de apel:* 26.07.2012 – 27.03.2013

3. *Instanța de recurs:* 29.10.2013 – 05.02.2014.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 29 iunie 2012, Chisnenco I. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(3) lit.b) CP la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În temeiul art.90 CP, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea pe un termen de probă de 3 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, dispunîndu-se încasarea de la Chisnenco I. în beneficiul lui Antoci A. prejudiciul material în sumă de 74400 lei, prejudiciul moral în sumă de 10000 lei și a cheltuielilor suportate pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 5000 lei.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că, la 14 decembrie 2010, ora 18.30, Chisnenco I., conducînd camionul de model „Gaz-53”, cu n/î CR AJ 776, și deplasîndu-se pe traseul din direcția s.Dubăsarii-Vechi, r-nul Criuleni, a încălcat cerințele pct.45 alin.(l) lit.a), b), c), d); alin.(2) și pct.47 alin.(1) lit.a) din Regulamentul Circulației Rutiere, unde este prevăzut că conducătorul mijlocului de transport trebuie să conducă automobilul cu prudență sporită, în caz de necesitate, să reducă viteza sau să oprească în cazul în

care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, conducând automobilul fără a ține permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția de dexteritate în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, de starea tehnică a vehiculului și de condițiile și situația rutieră. În rezultatul căruia a tamponat pietonul Antoci R., cauzându-I vătămări corporale grave periculoase pentru viață, în rezultatul cărora ultima a decedat.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura r-lui Criuleni, Rapeșco I., avocatul Marandici N. în numele succesorului părții vătămate, Antoci A., și avocatul Goncear C. în numele inculpatului Chisnenco I.

În motivarea apelului procurorul a invocat că, instanța de fond a aplicat o pedeapsă prea blândă, care nu corespunde prevederilor legislației în vigoare, inclusiv a cerințelor art. 90 CP, deoarece nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, stipulate în art.75 CP, de gradul prejudiciabil al faptei săvârșite, de persoana inculpatului, care nu a reparat prejudiciul cauzat și nu regretă fapta comisă, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

A solicitat, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Chisnenco I. să fie condamnat în baza art.264 alin.(3) lit.b) CP la 4 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.

Avocatul Marandici N. în numele succesorului părții vătămate, în apelul său, a solicitat, casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Chisnenco I. să fie condamnat în baza art.264 alin.(3) lit.b) CP la 6 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, și încasarea prejudiciului moral în sumă de 100000 lei în beneficiul succesorului părții vătămate Antoci A., invocând, de asemenea că, blîndețea pedepsei stabilite de instanța de fond, care a ignorat principiul individualizării pedepsei (art.75 CP), nu a luat în considerație caracterul și gravitatea infracțiunii săvârșite (decesul unei persoane), de persoana celui vinovat și nejustificat a aplicat prevederile art.90 CP.

Totodată, solicită, admiterea integrală a acțiunii civile, deoarece suma acordată de instanța de fond este prea mică și inechitabilă în raport cu suferințele psihice cauzate succesorului părții vătămate.

Avocatul Goncear C. în numele inculpatului Chisnenco I., a solicitat, casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, invocând că, instanța de fond greșit a apreciat probele prezentate de acuzare, deoarece aceste probe nu confirmă vinovăția lui Chisnenco I. în cele incriminate, dat fiind faptul că, victima fiind în stare de ebrietate, din neatenție, s-a lovit cu capul de colțul metalic din spate a caroseriei camionului și Chisnenco I. nu putea și nici nu avea posibilitatea să evite accidentul.

Consideră că, acesta accident este un fors-major, survenit din neatenția victimei, iar acțiunea civilă înaintată de către succesorul părții vătămate este una nejustificată și neîntemeiată și instanța de judecată a condamnat o persoană nevinovată, doar pentru ca părții vătămate să-i fie achitate cheltuielile de înmormîntare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2013, a fost respins ca nefondat, apelul avocatului Gonciar C. în numele inculpatului Chisnenco I. și admise parțial apelurile procurorului Rapeșco I. și avocatului Marandici N. în numele succesorului părții vătămate Antoci A., casată sentința în partea stabilirii pedepsei și încasării prejudiciului moral, cu pronunțarea unei noi hotărâri în partea dată, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Chisnenco I., recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit.b) CP, i-a fost stabilită pedeapsa de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3ani.

În temeiul art.90 CP, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea pe un termen de probă de 3 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea de la Chisnenco I. în beneficiul succesorului părții vătămate Antoci A. prejudiciul moral în sumă de 30000 lei.

În rest sentința a fost menținută.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, obiectiv a analizat cumulul de probe prin prisma art.101 CPP, just concluzionând vinovăția inculpatului Chisnenco I. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(3) lit.b) CP.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a luat în considerație dispozițiile art.61,75-78 CP, de caracterul și gradul pericolului social ala infracțiunii, de persoana celui vinovat, care a anterior nu a fost judecat, se caracterizează pozitiv, este pensionar, la medicul narcolog sau psihiatru nu se află, circumstanțe atenuate sau agravante nu au fost stabilite, de circumstanțele cauzei, faptul că, în timpul decesului victima se afla în stare de ebrietate, și a considerat necesar de a înăspri aplicarea unei pedepse non privative de liberate cu aplicarea prevederilor art.90 CP.

Referitor la acțiunea civilă, instanța de apel a considerat că, succesorului părții vătămate i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe fizice și psihice) și persoana responsabilă este obligată să repare prejudiciul cauzat prin infracțiune.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de avocatul Marandici N. în numele succesorului părții vătămate Antoci A., solicitînd casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel în alt complet de judecată, invocînd temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 10) CPP, precum că, atît instanța de fond cît și de apel nu au acordat deplină eficiență prevederilor art.61,75 și 90 CP, deoarece circumstanțele indicate în cuprinsul hotărîrilor judecătorești , nu pot fi considerate ca circumstanțe ce ar justifica condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

De asemenea, a considerat că, încasarea de la inculpatul Chisnenco I. a prejudiciului moral în sumă de 30 000 lei, stabilit prin decizia instanței de apel, nu este echitabil și rezonabil, fapt ce contravine și prevederilor art.616 alin.(2), 1398 alin.(1), 1422 alin.(1), 1423 alin.(1) Cod civil, deoarece succesorului părții vătămate și rudelor apropiate i-au fost provocate mari suferințe sufletești, prin pierderea fiicei, surorii, etc.. A solicitat încasarea sumei de 100000 lei, care vor justifica compensația pentru suferințele psihice, provocate de acțiunile inculpatului.

7. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 septembrie 2013 s-a dispus inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Marandici N. în numele succesorului părții vătămate Antoci A., ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a constatat că, instanța de apel a ținut cont de prevederilor art.61,75 și 90 CP, stabilindu-i inculpatului Chisnenco I. o pedeapsă echitabilă pentru infracțiunea săvârșită, de faptul că, pentru dată a comis o infracțiune din imprudență, este pensionar, se caracterizează pozitiv la locul de muncă, nu se află la evidență la medicul narcolog sau psihiatru, și reieșind din scopul pedepsei penale, corect a considerat că, corijarea și reeducarea inculpatului e posibilă fără izolarea de societate.

Referitor la acțiunea civilă, instant de recurs a constatat că, instanța de apel corect a conchis că quantumul despăgubirii prejudiciului moral solicitat de la condamnat este excesiv de mare, reieșind din starea lui familiară și materială, și nu rezultă din actele cauzei, ci reieșind din circumstanțele cauzei, suferințele morale ale succesorului părții vătămate, precum și de unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral care este criteriul echității, adică îndemnizația trebuie să prezinte o justă despăgubire, iar quantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu, și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor, și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

9. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Gavriliță V., care solicită, casarea totală a acesteia și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel în alt complet de judecată, invocând că, hotărîrea se contestă doar în partea stabilirii pedepsei, care este prea blîndă în raport cu fapta prejudiciabilă comisă de inculpatul Chisnenco I. și consecințele acesteia. Consideră că, instanța de apel nu a verificat legalitatea temeiniciei hotărîrii instanței de fond atacate în latura pedepsei, nu s-a ținut cont de circumstanțele cauzei, n-a individualizat în mod echitabil pedeapsa, ignorînd criteriile prevăzute de art.75 CP.

10. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) CPP, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) CPP, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Recurentul invocă în recursul său temeiul prevăzut de pct.10) alin.1) art.427 CPP - „s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale”.

Colegiul menționează că, potrivit prevederilor art.75 CP, prin *criterii generale de individualizare a pedepsei* se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate

largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art.61 CP, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Categoria și termenul (limita) de pedeapsă ce urmează a fi stabilit este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art.76 – 77 CP, precum și, efectele acestora prevăzute în art.78 CP.

În speța dată, instanțele ierarhic inferioare stabilind inculpatului Chisnenco I. o pedeapsă sub formă de închisoare, au ajuns la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită real, și au dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei, luând în considerație infracțiunea săvârșită, de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat.

Colegiul menționează că, aplicarea prevederilor art.90 CP – suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia.

Suspendarea condiționată a executării pedepsei, ca o instituție de drept penal, constă în dispoziția luată de instanța de judecată prin însăși hotărîrea de condamnare, de a suspenda condiționat pe o anumită perioadă de timp, denumită termen de încercare, executarea pedepsei, dacă sunt îndeplinite anumite condiții prevăzute de art.90 CP. Dacă în cursul termenului de încercare condamnatul săvârșește din nou o infracțiune, conform art.90 CP, suspendarea condiționată se revocă și pedeapsa care a fost suspendată se va ispăși alături de pedeapsa aplicată prin noua infracțiune, iar dacă, în cursul termenului de încercare, condamnatul nu mai săvârșește vreo infracțiune cu intenție, acesta este reabilitat.

Instituția suspendării condiționate a pedepsei nu trebuie privită ca un avantaj acordat de lege infractorilor, ci trebuie apreciată ca un mijloc preventiv de apărare socială care derivă din organizarea unei politici penale adaptate la realitatea socială concretă.

Colegiul penal, menționează faptul că, suspendarea condiționată a executării pedepsei nu poate fi dispusă în cazul săvârșirii infracțiunilor deosebit de grave și excepțional de grave (alin.4 al art.90 CP).

Potrivit art.16 CP infracțiunea săvârșită de inculpatul Chisnenco I. se califică ca infracțiune gravă pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de pînă la 12 ani inclusiv, iar sancțiunea art. 264 alin.(3) lit.b) CP prevede închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 4 ani.

În conformitate cu prevederile art.90 alin.(1) CP, instanța de judecată poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, pornind

de la cauza concretă examinată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, și pronunță vinovatului o pedeapsă în formă de închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență.

În speța dată, conform învinuirii Chisnenco I. a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.264 alin.(3) lit.b) CP din imprudență și instanțele de judecată i-au stabilit pedeapsa în limitele prevăzute de articolul respectiv, și anume, 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3ani.

Colegiul penal conchide că, instanțele ierarhic inferioare corect au stabilit o pedeapsă echitabilă pentru infracțiunea săvârșită, ținând cont de criteriile de individualizare a răspunderii penale și pedepsei penale în corespundere cu prevederile art.7,61,75,76 și 90 CP.

Instanța de recurs reține că, temeiul invocat de recurent prevăzut la art. 427 alin. (1) pct.10) CPP, nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului. Astfel de eroare de drept în speța examinată nu s-a comis, prin urmare hotărârea atacată este legală și întemeiată.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art.414-419 CPP, de aceea recursul ordinar declarat de procuror se declară inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

11. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) CPP, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Gavriliță Vitalie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2013, în cauza penală privind-l pe **Chisnenco Ion Andrei**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **19 februarie 2014.**

Președinte:

Constantin Gurschi

Judecători:

Liliana Catan

Ion Arhiliuc